

زمین شناسی و کانی شناسی توده های دیابازی شمال شرق هوراند (استان آذربایجان شرقی)

ناصر شیردل^۱، محسن مؤید^۲، احمد جهانگیری^۳

۱- کارشناسی ارشد پترولوژی، دانشگاه تبریز، دانشکده علوم زمین، (naser_shirdel@yahoo.com)

۲- عضو هیأت علمی گروه زمین شناسی دانشگاه تبریز- دانشکده علوم زمین، (moayyed@tabrizu.ac.ir)

۳- عضو هیأت علمی گروه زمین شناسی دانشگاه تبریز- دانشکده علوم زمین، (A_jhangiri@tabrizu.ac.ir)

چکیده:

منطقه مورد مطالعه در استان آذربایجان شرقی و در ۱۵ کیلومتری شمال شرق شهرستان هوراند واقع شده است. توده های دیابازی مطالعه شده در نقشه ۱:۱۰۰۰۰۰ کلبر تحت عنوان دیوریت- بیوتیت دیوریت معرفی شده اند که مطالعات صحرایی و کانی شناسی صورت گرفته حاکی از نادرست بودن این مطلب می باشد. توده دیاباز اول با وسعت کمتری به صورت سیل در میان رسوبات به طور غالب آهکی با تناوبی از مارن و ماسه سنگ تزریق شده است. سیل دیابازی دوم نیز با وسعتی در حدود ۳ کیلومتر، به صورت موازی با نهشته های شیلی- آهک ماسه ای قرار گرفته است. پلاژیوکلاز، پیروکسن، الیون و بیوتیت از کانی های اصلی تشکیل دهنده دیابازها می باشند. پلاژیوکلازها فراوان ترین و مهمترین کانی تشکیل دهنده این سری از نمونه ها بوده که معمولاً از نوع لابرادوریت می باشند. هر دو نوع ارتو و کلینوپیروکسن در مقاطع یافت می شوند که کلینوپیروکسن ها از نوع اوژیت، دارای فراوانی بیشتری هستند. از کانی های فرعی مشاهده شده می توان آپاتیت، فلدسپار آلکالن و کانی های تیره را نام برد. مهمترین بافت های مشاهده شده شامل میکرولیتی پورفیریک، اینترسرتال، اینترگرانولار و پوئی کلیتیک می باشند.

کلید واژه ها: هوراند- دیاباز- سیل- نهشته های آهکی- کانی شناسی

Geology and Mineralogy the Mass of Diabase in the Northeast of Horand (Eastern Azerbaijan Province)

Naser Shirdel¹, Mohsen Moayyed², Ahmad Jahangiri³

1. MSc of Geology, Earth Science Faculty, Tabriz University. (naser_shirdel@yahoo.com)

2. Professor of Earth Science Faculty, Tabriz University. (moayyed@tabrizu.ac.ir)

3. Professor of Earth Science Faculty, Tabriz University. (A_jahangiri@tabrizu.ac.ir)

Abstract:

The studied area is located in 15 km northeast city of Horand in East Azerbaijan province. The investigated diabase masses in the Kaleybar 1:100000 map introduced as diorite-biotite diorite but the mineralogy and field studies indicated that this is incorrect. The first diabase mass as sill form injected with small extent in calcareous sediments with alternatives of marl and sandstone. Second diabase sill, with about 3 km extent, has been located in parallel with Shale- Sandy Limestone deposits. Plagioclase, pyroxene, olivine, and biotite are the main mineral components of diabases. Plagioclases from the Labradorite type are the most important mineral of these series of samples. Although both ortho and clinopyroxene are found in sections, of the augite clinopyroxene is more than the other types. The secondary minerals are the apatite, alkali feldspar and the opaque minerals. Also, important textures include of microlite-porphyric, intercertal, intergranular and poikilitic.

Keywords: Horand- Diabase- Sill- Limestone Deposits- Mineralogy

مقدمه :

منطقه مورد مطالعه در ۱۵ کیلومتری شمال شرق شهرستان هوراند به مختصات جغرافیایی $۲۵^{\circ} ۴۷'$ تا $۳۰^{\circ} ۴۷'$ طول شرقی و $۵۰' ۳۸^{\circ}$ تا $۵۵' ۳۸^{\circ}$ عرض شمالی واقع شده است. دسترسی به منطقه از طریق جاده اصلی تبریز - اهر - هوراند امکان پذیر می باشد. شهرستان هوراند در ۱۵۵ کیلومتری شمال شرق تبریز و ۶۰ کیلومتری شمال شرق شهرستان اهر قرار گرفته است. در این مقاله سعی شده است تا وضعیت زمین شناسی و کانی شناسی این توده ها مورد بررسی قرار گیرد.

بحث:

۱- وضعیت زمین شناسی منطقه

منطقه مورد مطالعه در تقسیم بندی واحدهای ساختاری ایران، جزئی از زون البرز (Stocklin, 1968) و در تقسیم بندی نبوی (۱۳۵۵)، در زون البرز غربی - آذربایجان واقع شده است. واحدهای سنگ چینه ای در منطقه، به صورت تناوبی از لایه های ظریف شیلی و لایه های آهکی به ضخامت ۸ تا ۱۰ سانتیمتر می باشد. بخش شیلی به عنوان قسمت نامقاوم و آهک بخش مقاوم در این چینها می باشد (عکس ۱).